

วิฑูรย์ สิมะโชติกี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

เมืองนิเวศ กับ นิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น เมืองนิเวศ (Eco Town) และนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industrial Estate) มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

เมืองนิเวศ เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะที่พักอาศัย (ชุมชนหรือเมือง) โดยคำนึงถึงความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองนิเวศนั้น ส่วนใหญ่รัฐจะเข้ามามีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการวางแผนพัฒนาเมือง โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐกิจเอกชนและชุมชน มาร่วมกันระดมสมองและวางวิสัยทัศน์ร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีการวางผังเมืองที่ชัดเจน มีการเชิญชวนธุรกิจอุตสาหกรรม และชุมชนเป้าหมายให้มีส่วนร่วม ตลอดจนการวางระบบสาธารณูปโภคต่างๆ อย่างชัดเจน

นิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เป็นหลักการที่ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจชุมชนโดยรอบพื้นที่อุตสาหกรรม (เมืองนิเวศ)

การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในประเทศไทย จะดำเนินการโดย “การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” (กนอ.) โดยวางเป้าหมายไว้ว่า “ปี พ.ศ. 2562 นิคมอุตสาหกรรมทุกแห่งจะพัฒนาไปสู่ความเป็นนิเวศ” กนอ.ได้ให้ความหมายหรือคำนิยามของ “เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” ดังนี้

“เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ หมายถึง พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมที่มีการจัดวางผังอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่มุ่งเน้นให้มีการปล่อยของเสียน้อยที่สุด ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการ 3Rs (Reduce, Reuse และ Recycle) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับของเสียที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นการ

พัฒนาและบริหารโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พร้อมทั้งประสานสนับสนุนการพัฒนาชุมชนรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมให้เข้มแข็ง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนและเกื้อหนุนซึ่งกันและกันของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนและท้องถิ่นบริเวณโดยรอบพื้นที่อุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและบริการได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต”

ขณะเดียวกันยังมีการดำเนินงานโดย “กรมโรงงานอุตสาหกรรม” (กรอ.) เพื่อพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมอื่นๆ (นอกนิคมอุตสาหกรรม) เช่น เขตประกอบการสวนอุตสาหกรรมโรจนะ และเขตประกอบการสวนอุตสาหกรรมบางกระดี โดยเน้นการพัฒนาตามหลัก “สามสามัคคี” คือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยการสร้างความตระหนักรู้ให้กับโรงงานและชุมชนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข

หน่วยงานต่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทในประเทศไทยเกี่ยวกับการพัฒนาเชิงนิเวศ ได้แก่

1. องค์การพัฒนารัฐอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (The United National Industrial Developments Organization : UNIDO) เข้ามาร่วมจัดการประชุมสัมมนาด้านการพัฒนาเชิงนิเวศ ผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศ

2. กระทรวงเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรม ของประเทศญี่ปุ่น (Ministry of Economy Trade and Industry : METI) โดย 3 คณะบุคคลและหน่วยงานดังนี้

2.1 METI-Kansai กับสภาอุตสาหกรรมเมืองคันไซ ร่วมกับนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร พัฒนาสู่ความเป็นนิคมที่มีความตื่นตัวเชิงนิเวศ และวางเป้าหมายในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

2.2 เมืองคิตะคิวชู สำนักสิ่งแวดล้อม ร่วมกับเมืองระยอง ในการพัฒนาเมืองนิเวศ เป็นแนวทางในการฝ่าวิกฤตสิ่งแวดล้อม

2.3 เมืองอาคิตะกับกลุ่มบริษัท โดวะ (DOWA Group) ร่วมกับเมืองชลบุรี ในการพัฒนาเมืองนิเวศ โดยเน้นการจัดการขยะพิษ

ดังนั้น การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศให้สำเร็จเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนทั้งในส่วนองภาครัฐระดับชาติและระดับท้องถิ่น

การประสานความร่วมมือทั้งหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่น ผู้ประกอบการเอกชน และชุมชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างบูรณาการกัน จึงเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จ ครับผม ! O